

3.3. SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

Poglavlje slobode pružanja usluga obuhvaća s jedne strane slobodu pružanja financijskih usluga i to poimence usluge u bankarstvu, usluge osiguravajućih društava i društava za trgovanje vrijednosnim papirima, a s druge strane slobodu pružanja ostalih usluga posebice trgovinsko zastupanje, usluge u informatičkom društvu, investicijske usluge kao i područje poslovnog nastana detaljnije opisanih u poglavljima od 3.3.4. do 3.3.10.

3.3.1. Kratkoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva

Odluka Vijeća o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Europskom partnerstvu s Republikom Hrvatskom, kao kratkoročni prioritet naglašava jačanje regulatornog okvira za nadzor nad pružanjem financijskih usluga, osobito na tržištu usluga osiguranja, investicijskih usluga te vrijednosnih papira.

3.3.2. Srednjoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva - projekcije za 2006. i 2007. godinu

Prema zadanim srednjoročnim prioritetima usklađivanja zakonodavstva - projekcije za 2006. i 2007. godinu (Europsko partnerstvo), a uzimajući u obzir i stavove Europske komisije iznesene u AVIS-u u pogledu slobode pružanja usluga nužno je otkloniti preostale barijere u pogledu poslovnog nastana i pružanja prekograničnih usluga od strane fizičkih i pravnih osoba iz EU, te nastaviti usklađivanje zakonodavstva o zaštiti podataka.

U dijelu koji se posebno odnosi na financijske usluge potrebno je ojačati i osigurati neovisnost nadzornoga tijela i osnažiti pravni okvir kako bi se u području financijskih usluga rijekom srednjoročnog razdoblja uskladilo hrvatsko zakonodavstvo s pravnom stečevinom, te osiguralo njegova djelotvorna provedba.

3.3.3. Financijske usluge

Što se tiče financijskih usluga, tijekom 2003. i 2004. došlo je do konsolidacije hrvatskog bankarskog sektora.

U Republici Hrvatskoj banke tradicionalno imaju najveću ulogu u financiranju gospodarstva. Temeljni propis kojim se uređuje bankarski sektor je Zakon o bankama ("Narodne novine" br. 84/2002),

U okviru svojih nadležnosti, temeljem Zakona o bankama, Hrvatska narodna banka izdaje bankama odobrenje za rad koje sadrži odobrenje za pružanje bankovnih usluga i odobrenje za pružanje ostalih financijskih usluga, te vrši nadzor nad poslovanjem banaka. HNB također izdaje odobrenje za rad stambenim štedionicama, ta nadzire njihovo poslovanje. Ministarstvo financija izdaje odobrenja za rad i obavlja nadzor nad poslovanjem štedno kreditnih zadruga, a stambene štedionice kontrolira kod isplate i korištenja državnih poticajnih sredstava na stambenu štednju.

3.3.4. Bankarstvo

3.3.4.1. Kratkoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva

HNB nema zadane kratkoročne prioritete temeljem Odluke Vijeća o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Europskom partnerstvu s Hrvatskom., odnosno Mišljenja EK.

Zakon o bankama ("Narodne novine" br. 84/2002), koji predstavlja temeljni propis za područje bankarstva u svim bitnim elementima je usklađen s regulativom Europske Unije.

Banke su najvažniji segment hrvatskog financijskog sustava (cca 90% ukupnog financijskog sustava). Na kraju lipnja 2004. godine, u Hrvatskoj je poslovalo 40 banaka od kojih je 18 u većinskom stranom vlasništvu.

U okviru ostalih bankarskih institucija, na kraju lipnja 2004. godine u Hrvatskoj su poslovale četiri stambene štedionice. Osnivanje stambenih štedionica u Hrvatskoj omogućeno je Zakonom o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje, koji je stupio na snagu početkom 1998. godine. Četiri stambene štedionice, koje danas posluju na hrvatskom financijskom tržištu posluju u vlasništvu su najvećih poslovnih banaka. Prema iznosu prikupljene štednje stambene štedionice zauzimaju sve važnije mjesto.

Udio stranih banaka u ukupnoj imovini bankovnog sektora bio je relativno nizak do 1999. godine, nakon čega je privatizacijom najvećih hrvatskih banaka došlo do naglog i značajnog porasta udjela stranog vlasništva. Privatizacija bankovnog sektora u Hrvatskoj bila je najvećim dijelom završena do kraja 2000. godine. Još jedna banka privatizirana je početkom 2002. godine. Udio preostale dvije državne banke u ukupnoj imovini bankovnog sustava na kraju lipnja 2004. godine iznosio je 3,4%.

Istovremeno s procesom privatizacije odvijalo se restrukturiranje i konsolidacija bankovnog sektora. Pripajanjem banaka i pokretanjem postupka likvidacije ili stečaja broj banaka smanjen je sa 53 na kraju 1999. godine na 40 banaka na kraju lipnja 2004. godine. Stvaranje bankarskih grupacija i okrupnjavanje srednje velikih banaka dovelo je do pojačane konkurencije i porasta efikasnosti banaka, što je rezultiralo daljnjim smanjenjem kamatnih stopa i snažnim rastom plasmana.

Nadzor bankarskog sektora u nadležnosti je Hrvatske narodne banke, a reguliran je Zakonom o bankama.

Potrebno je posebno naglasiti da su u području bankovne supervizije u Republici Hrvatskoj u potpunosti implementirana Bazelska načela bankovne supervizije, te je i organizacija bankovne supervizije usmjerena na nadzor izloženosti rizika, te kontrolu upravljanja rizicima. Na ovom mjestu je potrebno posebno naglasiti da je prilikom procjene poštivanja Bazelskih osnovnih načela za djelotvorni nadzor banaka u okviru Programa procjene financijskog sektora od strane MMF u Izvešću o poštivanju standarda i kodeksa (ROSC) potvrđeno da su od strane Hrvatske narodne banke poštivana svih 25 načela za djelotvoran nadzor banaka.

U svibnju 2004. donesena je i Odluka o pobližim uvjetima osnivanja i poslovanja podružnice strane banke u Republici Hrvatskoj (NN 61/2004) čime su sve obveze Hrvatske narodne banke koje su proizlazile iz NPPEU za 2004. godinu u pogledu regulative temeljem Zakona o bankama izvršene.

Hrvatska narodna banka temeljem odredbi članka 57. Zakona o bankama surađuje u postupku nadzora s ostalim nadzornim tijelima odgovornim za nadzor ostalih financijskih institucija u Republici Hrvatskoj. Načela međusobne suradnje nadzornih tijela određuju ministar financija i guverner Hrvatske narodne banke na temelju prethodnog mišljenja nadzornih tijela. U postupku nadzora Hrvatska narodna banka surađuje i s nadzornim tijelima stranih država, kao i s nadzornim tijelima država članica EU, a načela međusobne suradnje utvrđuju se sporazumom između Hrvatske narodne banke i pojedinog nadzornog tijela.

Tijekom 2004. vođeni su razgovori i pripremaju se sporazumi o međusobnoj suradnji s Deviznim inspektoratom i s Uredom za sprječavanje pranja novca.

Također, reorganizacijom sektora nadzora banaka unutar Hrvatske narodne banke izravna kontrola posebno je usmjerena na izloženost rizicima, a kontrolira se i valutna izloženost bankovnih dužnika.

Hrvatska narodna banka i tijekom 2005. godine će kontinuirano raditi na unapređenju svoje nadzorne i regulatorne funkcije u smislu daljnje kadrovske ekipiranosti i stručnog osposobljavanja svojih zaposlenika.

3.3.4.2. Srednjoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva - projekcije za 2006. i 2007. godinu

U srednjoročnom razdoblju planiraju se daljnje aktivnosti na usklađivanju zakonodavstva sukladno prioritetima utvrđenim u Odluci Vijeća o Europskom partnerstvu s RH i Mišljenju EK.

Nadalje, tijekom predstojećeg srednjoročnog razdoblja predviđa se donošenje podzakonskog akta kojim će se regulirati područje rada institucija koje izdaju elektronski novac, čime bi se uskladili s odredbama Direktive broj 2000/46/EC o osnivanju, poslovanju i nadzoru institucija koje se bave izdavanjem elektronskog novca. Za sad se izdavanjem elektronskog novca u Republici Hrvatskoj bave banke, a razvojem ovog područja poslovanja potrebno je izraditi akt kojim će biti obuhvaćene i druge institucije koje sukladno odredbama Direktive 2000/46/EC mogu izdavati sredstva plaćanja u obliku elektronskog novca.

U srednjoročnom razdoblju predstoji i usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU koja se odnosi na likvidaciju banaka (Direktiva 2001/24/EC). Odredbe Zakona o bankama velikim djelom su usklađene s navedenom direktivom, a s donošenjem podzakonskog akta postignut će se potpuna harmonizacija propisa.

Za predstojeće srednjoročno razdoblje predviđen je i rad na donošenju akta kojim će se regulirati područje nadzora banaka, osiguravajućih i investicijskih društava u financijskim konglomeratima sukladno Direktivi 2002/87/EC. Trenutno u Republici Hrvatskoj ne postoji niti jedan konglomerat u smislu ove Direktive.

3.3.5. Osiguranje

3.3.5.1. Kratkoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva

U smislu usklađivanja zakonodavstva iz područja osiguranja sa direktivama i preporukama Europskog Parlamenta i Europskog Vijeća u drugom kvartalu 2005. godine predviđeno je donošenje Zakona o osiguranju.

Na taj način izvršiti će se daljnje usklađivanje pravnog okvira sustava osiguranja u Republici Hrvatskoj definiranog Zakonom o osiguranju (Narodne novine, broj 9/94, 20/97, 46/97 – pročišćeni tekst, 116/99, 11/02) i Zakonom o posredovanju i zastupanju u osiguranju (Narodne novine, broj 27/99). Sadržaj navedenom pravnom okviru daju i propisi koji uređuju ugovor o osiguranju, prvenstveno Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96), čije se izmjene i dopune očekuju do kraja 2004. godine.

Novi Zakon o osiguranju će biti usklađen sa propisima EU iz područja životnog i neživotnog osiguranja, propisima koji reguliraju financijska i konsolidirana financijska izvješća društava za osiguranje, propisima koji se odnose na grupe osiguravatelja i posredovanje u osiguranju, propisima o reosiguranju i osiguranju motornih vozila, propisima koji se odnose na solventnost i likvidaciju društava za osiguranje, te statističke podatke osiguravateljskih usluga.

Na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj na dan 30. lipnja 2004. poslovalo je 24 društva za osiguranje i 1 društvo za reosiguranje. Najveći broj društava obavlja poslove životnog i neživotnog osiguranja.

Najveće društvo za osiguranje Croatia osiguranje, je u većinskom državnom vlasništvu, i na tržištu osiguranja na dan 30. lipnja 2004. godini sudjelovalo je u ukupno zaračunatoj bruto premiji osiguranja s 1.624 mil. kuna što čini 44,93 % ukupno ostvarene premije osiguranja. Udio Croatia osiguranja u ukupnoj premiji neživotnih osiguranja iznosi 51,94%, a u ukupnoj premiji životnih osiguranja 15,91%.

Broj društava za osiguranje i reosiguranje prema vlasništvu i strukturi provođenja poslova osiguranja i reosiguranja na dan 30. lipnja 2004.

ŽIVOTNA OSIGURANJA	4
s domaćim kapitalom	2
s većinskim stranim kapitalom	2
NEŽIVOTNA OSIGURANJA	7
s domaćim kapitalom	4
s većinskim stranim kapitalom	3
KOMPOZITNO *	13
s domaćim kapitalom	6
s većinskim stranim kapitalom	7
REOSIGURANJE	1
s domaćim kapitalom	1
s većinskim stranim kapitalom	-
UKUPNO	25
s domaćim kapitalom	13
s većinskim stranim kapitalom	12

* Društva za osiguranje koja obavljaju poslove životnog i neživotnog osiguranja

Struktura vlasništva društava u odnosu na ostvarenu premiju životnih i neživotnih osiguranja na dan 30. lipnja 2004.

	VEĆINSKI KAPITAL	DOMAĆI	VEĆINSKI STRANI KAPITAL
ŽIVOT	44,16 % premije		55,84 % premije
NEŽIVOT	81,06 % premije		18,94 % premije
UKUPNO	73,88 % premije		26,12 % premije

U smislu realizacije kratkoročnog prioriteta sukladno Odluci Vijeća o Europskom partnerstvu s RH, prema kojem je u ovom razdoblju potrebno stvoriti preduvjete za jačanje regulatornog okvira za nadzor na tržištu usluga osiguranja, a i u smislu početka realizacije srednjoročnog prioriteta definiranog istom Odlukom, predviđa se donošenje zakonskog akta kojim će se izvršiti objedinjavanje nadzornih institucija nebankarskog financijskog sektora.

Na taj biti će stvoren zakonski okvir za institucionalno objedinjavanje Direkcije za nadzor društava za osiguranje, Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske i Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja.

3.3.5.2. Srednjoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva - projekcije za 2006. i 2007. godinu

U srednjoročnom razdoblju, obzirom na prioritete definirane Odlukom Europskog Vijeća o Europskom partnerstvu s RH i Mišljenjem EK, planiran je dovršetak usklađivanja hrvatskog zakonodavstva u području osiguranja s pravnom stečevinom, te osiguranje djelotvorne provedbe usklađenog zakonodavstva.

Planira se daljnje usklađivanje Zakona o osiguranju s propisima EU koji se odnose na elektroničku trgovinu, financijske konglomerate, te drugim propisima koji će u tom trenutku biti na snazi u EU.

Za srednjoročno razdoblje je planiran i dovršetak procesa institucionalnog objedinjavanja Direkcije za nadzor društava za osiguranje, Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske i Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja u novu instituciju objedinjenog nadzora nebankarskog financijskog sektora.

3.3.6. Vrijednosni papiri

3.3.6.1. Kratkoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva

Obzirom na već spomenuti kratkoročni prioritet, tijekom 2005 se planira donošenje novog zakonskog propisa kojim će se stvoriti potrebni zakonski okvir za institucionalno objedinjavanje nadzornih institucija nebankarskog financijskog sektora, što uključuje i Komisiju za vrijednosne papire kao nadzorno tijelo u području vrijednosnih papira.

Postojeći pravni okvir za područje vrijednosnih papira uređen je Zakonom o tržištu vrijednosnih papira (Narodne novine 84/02).

Trgovanje vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj odvija se na dvije burze, Zagrebačkoj i Varaždinskoj burzi. Zagrebačka burza središnja je hrvatska burza osnovana 1991. godine, dok je Varaždinska burza 1993. godine prvotno osnovana kao OTC tržište (Varaždinsko tržište vrijednosnica), da bi se u 2002. godini pretvorilo u burzu vrijednosnica. Izdavanje i trgovanje vrijednosnim papirima na hrvatskim burzama pod nadzorom je Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske, koja je osnovana 1996. godine radi uređenja, nadzora i razvoja hrvatskog tržišta kapitala, a za svoj rad odgovara Hrvatskom Saboru. U djelokrug Komisije za vrijednosne papire pripada inicijativa za izradu prijedloga zakona vezanih za tržište kapitala, odluke i rješenja o izdavanju dozvola brokerskim kućama i drugim ovlaštenim posrednicima pri trgovini vrijednosnim papirima, nadzor poslovanja burzi i tržišnih sudionika i nadzor nad poslovanjem Središnje depozitarne agencije. Novi Zakon o tržištu vrijednosnih papira i Zakon o preuzimanju dioničkih društava iz 2002. godine povećali su nadzorne i provedbene ovlasti Komisije za vrijednosne papire. Ostale promjene uvedene ovim zakonima bile su obveza za javna dionička društva s više od 100 dioničara i temeljnim kapitalom većim od 30 mil. kuna (4 mil. EUR) na uvrštenje svih svojih dionica na burzu; obavljanje poslova s vrijednosnim papirima od strane banaka koje imaju dozvolu Komisije; naglašavanje obveze izvještavanja; obveza da najava ponude o preuzimanju mora biti odobrena od strane Komisije; veće ovlasti Komisije u nadzoru svih sudionika preuzimanja te obveza da se Komisiji omogući potpuni uvid u sve podatke i dokumente koji imaju veze s preuzimanjem.

Sljedeća institucija važna za funkcioniranje tržišta je Središnja depozitarna agencija (SDA), koja predstavlja središnji depozitorij vrijednosnih papira Republike Hrvatske i obavlja prijeboj i namiru transakcija vrijednosnim papirima. Agencija je osnovana 1997. godine kao dioničko društvo temeljem Zakona o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima (2002. godine zamijenio ga je Zakon o tržištu vrijednosnih papira) i temeljem Zakona o trgovačkim društvima. Većinski dioničar Agencije je Republika Hrvatska (62,2%), a ostali dioničari su razni sudionici tržišta kapitala.

Na Zagrebačkoj i Varaždinskoj burzi je na kraju lipnja 2004. godine bilo uvršteno ukupno 568 dionica tržišne kapitalizacije 61,3 mlrd. kuna odnosno 31% vrijednosti bruto društvenog proizvoda. Broj dionica uvrštenih na burze značajno je porastao tijekom 2003. godine nakon što je stupila na snagu odredba Zakona o tržištu vrijednosnih papira iz 2002. godine koja je

obvezivala sva javna dionička društva s određenim kapitalom i brojem zaposlenih da se uvrste na burzu. No, od tih dionica aktivno je samo oko 200 dionica. Trgovanje dionicama u posljednje dvije godine pokazuje blagi trend rasta, a ukupan promet dionicama na obje burze u prvom polugodištu 2004. godine iznosio je 1,5 mlrd. kuna. Na Zagrebačkoj burzi na kraju lipnja kotiralo je 15 obveznica tržišne kapitalizacije 17,8 mlrd. kuna (8,7% bruto društvenog proizvoda). Najveći dio tržišne kapitalizacije odnosi se na osam državnih obveznica (13 mlrd. kuna). Tržište korporativnih obveznica vrlo je plitko, no krajem 2003. i u prvoj polovici 2004. godine znatno je poraslo zahvaljujući novim izdanjima nekoliko korporativnih obveznica ponajboljih hrvatskih poduzeća. Jedna od prepreka razvoju tržišta korporativnih obveznica donedavno je bilo i to što nije bilo dugoročne kunske krivulje prinosa, odnosno referentne dugoročne kamatne stope. Naime, do 2003. godine sva izdanja obveznica na domaćem tržištu bila su denominirana u eurima. Sredinom 2003. godine Republika Hrvatska izdala je prvu kunsku obveznicu s rokom dospijanja od 5 godina, nakon koje je ubrzo uslijedilo i jedno izdanje korporativnih kunskih obveznica. Pojava velikih institucionalnih investitora, mirovinskih i investicijskih fondova, pogodovala je razvoju tržišta obveznica (osobito državnih obveznica, u koje su obvezni mirovinski fondovi obvezni ulagati najmanje 50% ukupnih sredstava). Tako promet obveznicama od 2002. godine kontinuirano raste i višestruko premašuje promet dionicama. U prvih šest mjeseci ove godine iznosio je 7,5 mlrd. kuna a ostvaren je uglavnom u trgovanju državnim obveznicama.

3.3.6.2. Srednjoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva - projekcije za 2006. i 2007. godinu

U srednjoročnom razdoblju, do 2007. godine, planira se daljnje usklađivanje Zakona o tržištu vrijednosnih papira sa direktivama i preporukama Europskog vijeća i Europskog parlamenta.

Pri tome će se voditi računa i o potrebi usklađivanja odredbi Zakona koje imaju utjecaja na pravila o slobodi poslovnog nastana.

U ovom razdoblju je planiran i dovršetak procesa strukturiranja nove institucije objedinjenog nadzora nebankarskog financijskog sektora.

3.3.7. Trgovinsko zastupanje

3.3.7.1. Kratkoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva

Područje trgovinskog zastupanja uređeno je prvenstveno odredbama Zakona o obveznim odnosima. U svrhu prilagođavanja hrvatskog zakonodavstva pozitivnim stečevinama EU izrađen je Nacrt prijedloga Zakona o obveznim odnosima. U Odsjeku 20 ovog Nacrta Prijedloga Zakona o obveznim odnosima definirana je materija Ugovora o trgovinskom zastupanju, koja je sada uređena člancima 790-812 važećeg ZOO-a. Izmjene koje su predložene glede ove vrste ugovora rezultat su potrebe usklađivanja našeg prava sa Direktivom Vijeća Europske Zajednice 86/635/EEZ od 18.12.1986.god., o koordinaciji prava država članica koje se odnose na samostalne trgovačke zastupnike.

U skladu s navedenom Direktivom, do određene je mjere promijenjena definicija te vrste ugovora (stavak 1. članka 804) redefinirane su obveze zastupnika, te obveze nalogodavca osobito u odnosu na iznos i način obračuna provizije.

Isto tako radi potrebe jasnog razlikovanja otkaza i raskida ugovora, materija prestanka ugovora o trgovinskom zastupanju izmijenjena je u odnosu na dosadašnji tekst.

Sukladno Direktivi 86/653/EEZ, Nacrtom prijedloga ZOO-a, u okviru ugovora predviđena su dva nova instituta, i to: pravo na posebnu naknadu te ugovorna odredba o zabrani ili ograničenju obavljanja djelatnosti.

3.3.8 Usluge u informatičkom društvu

Informacije u svezi predmetne materije navode se pod točkom 3.19.5. Informacijska tehnologija.

3.3.9. Investicijske usluge

3.3.9.1. Kratkoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva

Pravni okvir za regulaciju ovog područja uređen je Zakonom o tržištu vrijednosnih papira, (Narodne novine 84/02), Zakonom o investicijskim fondovima (Narodne novine 107/95 do 114/01), Zakonom o privatizacijskim investicijskim fondovima (narodne novine 109/97 i 114/01), Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (Narodne novine 49/99 do 103/03), Zakonom o bankama (Narodne novine 84/02) te Zakonom o deviznom poslovanju (Narodne novine 96/03).

Iako iz Odluke Vijeća o Europskom partnerstvu s RH i Mišljenja EK ne proizlazi neposredna obveza usklađivanja u ovom dijelu u kratkoročnom razdoblju tijekom 2005. godine, već iduće godine će se izvršiti djelomično usklađivanje Zakona o investicijskim fondovima s propisima pravne stečevine.

Prijedlogom novog Zakona izvršiti će se djelomično usklađivanje da direktivama 85/611EEC, 88/220/EC, 95/26/EC, 2000/64/EC, 2001/107/EC, 2001/108/EC, a u razdoblju do 2007. godine i izmjene Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Zakona o preuzimanju dioničkih društava u smislu daljnjih usklađivanja sa direktivama koje reguliraju ovo područje.

Zakonski okvir za fondovsku industriju čine Zakon o investicijskim fondovima i odluke koje se na njemu temelje.

Razvoj fondovske industrije u Hrvatskoj započeo je 1997. godine osnivanjem sedam privatizacijskih investicijskih fondova u sklopu projekta kuponske privatizacije. Privatizacijski investicijski fondovi su umjesto novčanih sredstava od ulagača javno prikupljali privatizacijske kupone od sudionika kuponske privatizacije i na dražbama Fonda za privatizaciju mijenjali ih za privatizacijske dionice. Cilj privatizacijskih fondova bio je da najkasnije pet godina od osnivanja strukturu svoje imovine usklade s odredbama Zakona o investicijskim fondovima i nastave djelovati kao zatvoreni investicijski fondovi. I prije isteka zakonskog roka, sva društva za upravljanje podnijela su zahtjev za nastavak djelovanja kao zatvoreni investicijski fondovi sukladno Zakonu o investicijskim fondovima, a nekoliko ih se nakon toga pripajanjem pretvorilo u holding društva.

Nadalje, pojava mirovinskih fondova kao velikih institucionalnih investitora pozitivno je utjecala na razvoj hrvatskog tržišta kapitala. Na kraju lipnja 2004. godine, u Hrvatskoj su poslovala četiri obvezna i četiri otvorena dobrovoljna mirovinska fonda. Neto imovina obveznih mirovinskih fondova na kraju lipnja 2004. iznosila je 5.916,7 mil. kuna, odnosno 3,1% vrijednosti bruto društvenog proizvoda iz 2003. godine. Oko 60% imovine obveznih mirovinskih fondova uloženo je u državne obveznice. Neto imovina otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova na kraju lipnja 2004. godine iznosila je 46,9 mil. kuna, odnosno 0,02% vrijednosti bruto društvenog proizvoda iz 2003. godine, a tek se očekuje veće zanimanje građana za ovakvu vrstu štednje. U prvoj polovici 2004. godine počeo je poslovati i prvi zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond. Očekuje se da će ova vrsta mirovinskih fondova, koje mogu osnovati tvrtke, sindikati i strukovna udruženja, u budućnosti imati značajniji udjel u ukupnoj štednji građana.

Nadzor nad poslovanjem mirovinskih društava, mirovinskih fondova, mirovinskih osiguravajućih društava i Središnjeg registra osiguranika (Regos) obavlja Agencija za nadzor

mirovinskih fondova i osiguranja (HAGENA), koja za svoj rad odgovara Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom državnom saboru.

Tijekom 2005. biti će postavljen zakonodavni okvir za novu instituciju koja će objedinjavati u ovom trenutku različita tijela nadzora nebankarskog financijskog sektora, uključujući i Agenciju za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja.

3.3.9.2. Srednjoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva - projekcije za 2006. i 2007. godinu

U srednjoročnom razdoblju planiraju se daljnje aktivnosti na usklađivanju zakonodavstva sukladno prioritetima utvrđenim u Odluci Vijeća o Europskom partnerstvu s RH i Mišljenju EK, te njegovoj provedbi.

Za srednjoročno razdoblje je planiran i dovršetak procesa institucionalnog objedinjavanja nadzora u nebankarskom financijskom sektoru.

3.3.10. Poslovni nastan

3.3.10.1. Srednjoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva - projekcije za 2006. i 2007. godinu

Poslovni nastan trgovačkih društava, odnosno pravo započinjanja gospodarskih djelatnosti osnivanjem društva kćeri i podružnica uređen je prvenstveno Zakonom o trgovačkim društvima («Narodne novine» broj 111/93., 34/99., 52/00. i 118/03.). Tim je Zakonom propisano da su inozemna trgovačka društva i trgovci pojedinci, pod uvjetima propisanim zakonom, izjednačeni u poslovanju na području Republike Hrvatske s domaćim osobama, a djelatnost na području Republike Hrvatske mogu obavljati ako tamo osnuju podružnicu. Na osnivanje i upis podružnice inozemnog trgovačkog društva i inozemnog trgovca pojedinca primjenjuju se propisi po kojima podružnice osnivaju domaća društva.

Osim toga inozemna trgovačka društva i trgovci pojedinci mogu, kao inozemni ulagači, osnivati ili sudjelovati u osnivanju trgovačkih društva u Republici Hrvatskoj. Zakonom o trgovačkim društvima propisano je da inozemni ulagač, pod uvjetom uzajamnosti koja se pretpostavlja, osniva ili sudjeluje u osnivanju trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj, u njima stječe prava i preuzima obveze pod istim uvjetima i ima isti položaj kao i domaća osoba. Navedeni uvjet uzajamnosti ne primjenjuje se na inozemnog ulagača koji ima sjedište, odnosno trajno boravište u zemlji članici Svjetske trgovinske organizacije, ili je njezin državljanin.

Dakle, hrvatsko pravo, u dijelu koji se odnosi na Zakon o trgovačkim društvima, podružnicama stranih društava odnosno društvima kćerima stranih društava daje jednaki tretman kao i podružnicama domaćih društava odnosno društvima kćerima domaćih društava.